

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-3311/2021

Zagreb, 7. lipnja 2021.

2186/01 - GRAD VARAŽDIN

Primljeno: e-mailom: 7.6.2021. (14.10)		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
013-01/21-01/1	04	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
431-21-70		

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Trećem vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Davorin Mlakar, predsjednik Vijeća, te sutkinje Ingrid Antičević Marinović i Lovorka Kušan, članice Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi za zaštitu izbornog prava Davora Patafte, nositelja kandidacijske liste grupe birača za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina, na sjednici održanoj 7. lipnja 2021. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se žalba Davora Patafte, nositelja kandidacijske liste grupe birača za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina, podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije klasa: 013-03/21-01-1, urbroj: 2186-165/21-588 od 2. lipnja 2021., kao neosnovana.

Obrazloženje

1. Davor Patafta, nositelj kandidacijske liste grupe birača za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina (u daljnjem tekstu: žalitelj), podnio je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP), klasa: 013-03/21-01-1, urbroj: 2186-165/21-588 od 2. lipnja 2021. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje ŽIP-a).

Osporenim rješenjem ŽIP-a odbijen je kao neosnovan prigovor žalitelja na postupak provedbe izbora za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina.

2. Žalitelj u žalbi ističe da je u prigovoru podnesenom 1. lipnja 2021. zbog nepravilnosti, tijekom ponovljenog glasovanja, u postupku izbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan dostatan pokazao da su te nepravilnosti u odlučnoj mjeri mogle utjecati na ukupne rezultate izbora za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina, te da je ŽIP propustio poduzeti radnje nužne radi provjere, te s dužnim marom razmotriti i ocijeniti osnovanost njegova prigovora.

3. Za potrebe odlučivanja o žalbi ŽIP je Ustavnom sudu dostavio skenirane: zapisnik o radu biračkog odbora za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina za biračko mjesto 049 Gornji Kućan od 16. svibnja 2021., zapisnik o radu biračkog odbora za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina za biračko mjesto 049 Gornji Kućan od 30. svibnja 2021., zapisnik o radu Gradskog izbornog povjerenstva za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina od 30. svibnja 2021., potvrde od 30. svibnja 2021. o podnošenju i prilaganju zapisniku obrazloženih primjedbi

promatračica Sare Hrman i Mie Borščak, izjave Ivana Tomaškovića (16. svibnja 2021. člana biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan) i Tomislava Žirkovića (30. svibnja 2021. člana biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan) danih 31. svibnja 2021., žaliteljev prigovor od 1. lipnja 2021. zbog nepravilnosti u postupku izbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan i kaznenu prijavu koju žalitelj podnosi protiv Radimira Čačića - predsjednika Narodne stranke Reformisti - i Ivana Bogovića - promatrača na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan - zbog počinjenja kaznenog djela povrede slobode odlučivanja birača, očitovanje od 2. lipnja 2021. Helene Krleže - predsjednice biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan - o žaliteljevom prigovoru, očitovanje Gradskog izbornog povjerenstva Grada Varaždina (u daljnjem tekstu: GIP) klasa: 013-01/21-01/1, urbroj: 2186/01-04/16-21 od 2. lipnja 2021. o žaliteljevu prigovoru, te karticu poreza na dohodak od nesamostalnog rada za Damira Karlovića.

Žalba nije osnovana.

4. Žalitelj je 1. lipnja 2021. podnio ŽIP-u prigovor zbog nepravilnosti na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan u ponovljenom postupku izbora za članove Gradskog vijeća Grada Varaždina.

U prigovoru je u bitnome naveo da je tijekom 30. svibnja 2021. ponovljenog glasovanja na navedenom biračkom mjestu Ivan Bogović - promatrač Narodne stranke Reformisti - ispred ulaza u to biračko mjesto vršio prisilu prema biračima da glasuju za kandidacijsku listu Narodne stranke Reformisti (fizički im privremeno priječio pristup biračkom mjestu zbog navodno provođenja epidemioloških mjera i pri tome zahtijevao od njih da glasuju za kandidacijsku listu Narodne stranke Reformisti, plašeći ih posljedicama glasovanja za druge kandidacijske liste), također da je u ugostiteljskom objektu koji je udaljen 50 metara od tog biračkog mjesta agitirao za navedenu kandidacijsku listu.

U zapisniku o radu biračkog odbora za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina za biračko mjesto 049 Gornji Kućan od 30. svibnja 2021. navedeno je da su obrazložene primjedbe dali promatrači Mia Borščak, Sara Hrman i Aleksandar Bedeković.

U obrazloženim primjedbama na rad biračkog odbora priloženim zapisniku o radu biračkog odbora za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan od 30. svibnja 2021., Mia Borščak - promatračica kandidacijske liste grupe birača, koje je nositelj žalitelj - navela je da je promatrač Narodne stranke Reformisti ispred ulaza u biračko mjesto i u ugostiteljskom objektu koji je udaljen 50 metara od biračkog mjesta nagovarao birače da glasuju za kandidacijsku listu navedene političke stranke, dok je Sara Hrman - također promatračica kandidacijske liste grupe birača, koje je nositelj žalitelj - navela da je promatrač Narodne stranke Reformisti ispred ulaza u biračko mjesto nagovarao birače da glasuju za kandidacijsku listu navedene političke stranke.

U očitovanju na žaliteljev prigovor Helena Krleža - predsjednica biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan - navela je da je tijekom 30. svibnja 2021. ponovljenog glasovanja ujutro osobno provjerila navode Dijane Posavec i Daria Kurteka - tada članova biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan - o

kršenju izbornih pravila, i utvrdila da ispred ulaza u to biračko mjesto, izuzev po njoj određenog člana biračkog odbora, nema promatrača političkih stranaka i kandidacijskih lista, a također istaknula je da je nakon toga višekratno (do dolaska članova GIP-a iza 18.00 sati) osobno provjeravala stanje ispred ulaza u to biračko mjesto pri čemu nije utvrdila kršenje izbornih pravila. Tijekom popodneva oko 16.00 sati i oko 17.30 sati dva puta je prošla kroz ugostiteljski objekt u blizini biračkog mjesta i njegovu terasu i utvrdila da promatrač Narodne stranke Reformisti Ivan Bogović sjedi sam na udaljenosti od oko 15 metara od terase navedenog ugostiteljskog objekta, što je vidjela i oko 18.00 sati kada je nakon dojave GIP-a izašla ispred ulaza u biračko mjesto.

GIP je u svom očitovanju na žaliteljev prigovor naveo da njegovi članovi (Marijana Jambrešić, Marko Podobnik i Neven Kos), provjerom žaliteljeve dojave od 18.04 sati o kršenju izbornih pravila u prethodnih pola sata, nisu utvrdili da je ispred ulaza na biračko mjesto 049 Gornji Kućan i u ugostiteljskom objektu udaljenom 50 metara od tog biračkog mjesta promatrač Narodne stranke Reformisti kršio izborna pravila

ŽIP je osporenim rješenjem, kao neosnovan, odbio prigovor žalitelja jer nije utvrdio postojanje nepravilnosti na koje žalitelj upire u prigovoru.

U obrazloženju osporenog rješenja ŽIP-a istaknuto je:

"Prema sadržaju izjave promatrača Aleksandra Bedenikovića proizlazi da je isti u prostoru biračkog mjesta zatekao promatrača Narodne stranke Reformisti Ivana Bogovića sa obilježjima stranke. Zamolio ga je da makne ta obilježja. Taj promatrač je, izašavši izvan prostora biračkog mjesta, utvrdio da se na udaljenosti manjoj od 10 metara od ulaska na biračko mjesto nalazi propagandni materijal Narodne stranke Reformisti. Neposredno pred ulazom u biračko mjesto promatrač Ivan Bogović zajedno sa Jurajem Rožićem sugerirao je biračima koji su čekali u redu za koga glasovati, a ujedno su obojica telefonom nazivali birače i pozivali ih da dođu glasovati i da glasuju za Narodnu stranku Reformisti. Osim toga ima informaciju od više glasača da ih je putem telefona i SMS poruka kontaktirao Juraj Rožić, pozivajući ih na glasovanje i sugerirajući da glasuju za Narodnu stranku Reformisti. Imenovani promatrač je u popodnevnim satima dobio pritužbu da Juraj Rožić dio dana provodi u kafiću Lovac koji je od biračkog mjesta udaljen tridesetak metara i da od tamo naziva birače, šalje poruke i nagovara za koga je potrebno glasovati. Promatrač navodi kako je s terase kafića čuo navijanje za Narodnu stranku Reformisti, sam je otišao na terasu i čuo negativne izjave vezane za određene stranke i kandidate i pohvale za Narodnu stranku Reformisti.

(...)

Razmatrajući sadržaj primjedbi na zapisnik o radu biračkog odbora u odnosu prema dostavljenim očitovanjima predsjednice GIP-a i predsjednice biračkog odbora, ŽIP zaključuje da su primjedbe promatrača Mie Borščak i Sare Hrman u bitnome istog sadržaja i ne sadrže detaljan opis događaja. Primjedba promatrača Aleksandra Bedenikovića odnosi se pretežno na ponašanje osobe Juraj Rožić i to uglavnom u prostoru kafića Lovac. Imenovani promatrač iznosi i šture tvrdnje da je promatrač Ivan Bogović zajedno sa imenovanim Jurajem Rožićem ispred ulaza u biračko mjesto nagovarao glasače da glasuju za Narodnu stranku - Reformisti. Kada se uspoređi ova primjedba s primjedbama promatrača Mie Borščak i Sare Hrman vidljivo je da postoji razlika jer potonje ne spominju u svojim primjedbama sudjelovanje drugih osoba, osim promatrača Ivana Bogovića, u radnjama nagovaranja birača ispred ulaza u biračko mjesto za koga glasovati. Kada se te primjedbe opet usporede sa detaljnim i obrazloženim prikazom tijeka izbornog procesa na ovom biračkom mjestu iz

očitovanja predsjednice biračkog odbora, kao i utvrđenjima predsjednice GIP-a, vidljivo je da postoji bitna razlika, s time da je iz očitovanja predsjednice biračkog odbora i predsjednice GIP-a vidljiv opis čitavog tijeka izbornog procesa i radnji koje su poduzete nakon dojava podnositelja prigovora o nepravilnostima. Iz očitovanja predsjednice biračkog odbora proizlazi da je ista, sukladno ovlasti za održavanje reda na biračkom mjestu, povodom dojava i članova biračkog odbora i GIP-a poduzimala radnje radi utvrđivanja činjeničnog stanja, a iz kojih utvrđenja proizlazi da dojave nisu bile vjerodostojne. Točnije, iz očitovanja proizlazi da, u i neposredno oko biračkog mjesta, nije bilo radnji koje se opisuju u podnijetom prigovoru. Navedeno utvrđenje proizlazi i iz očitovanja predsjednice GIP-a o utvrđenom stanju od strane članova GIP-a koji izlaskom na biračko mjesto nisu utvrdili da bi dojava bila točna.

Navedena očitovanja predsjednice GIP-a i predsjednice biračkog odbora ovo izorno povjerenstvo ocjenjuje vjerodostojnim i argumentiranim, nasuprot ocjeni primjedbi promatrača kao nevjerodostojnih, a dijelom i irelevantnih.

Prema sadržaju primjedbi promatrača, ali i sadržaju prigovora proizlazilo bi da je promatrač Ivan Bogović radnje koje se opisuju u prigovoru poduzimao više puta tijekom trajanja vremena glasovanja. Navedene tvrdnje suprotne su podacima iz očitovanja predsjednice GIP-a i predsjednice biračkog odbora iz kojeg proizlazi da je dojava o nepravilnostima bila oko 18,00 sati, a sadržaj iste da zadnjih pola sata članovi stranke Reformisti utječu na birače. I navedena činjenica ukazuje, po stajalištu ovog izbornog povjerenstva, na vjerodostojnost očitovanja predsjednica GIP-a i biračkog odbora. Konačno, prema očitovanju predsjednice biračkog odbora u vrijeme označeno kao vrijeme poduzimanja radnji utjecaja na birače, promatrač Ivan Bogović nalazio se kod terase kafića Lovac, a ne kod ulaza u biračko mjesto.

(...)

Dio prigovora o ponašanju promatrača odnosno drugih osoba u kafiću Lovac u Gornjem Kućanu koji je izvan biračkog mjesta moguće je relevantan samo u pogledu pitanja kršenja izborne šutnje, a obzirom da se ne radi o dijelu biračkog mjesta."

5. Članak 4. stavak 1., članak 35. stavak 3. i članak 130. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.) glase:

"Slobode i prava u ostvarivanju biračkog prava

Članak 4.

(1) Jamči se sloboda opredjeljenja birača i tajnost njihova glasovanja.

(...)"

"Trajanje izborne promidžbe

Članak 35.

(...)

(3) Izborna šutnja počinje protekom izborne promidžbe, a završava na dan održavanja izbora u devetnaest sati. Za vrijeme izborne šutnje zabranjuje se ... nagovaranje birača da glasuju za određenu kandidacijsku listu ili kandidata, ..."

"Članak 130.

(1) Ako nadležno izorno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izorno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

6. Ustavni sud primjećuje da u prigovoru i u žalbi protiv osporenog rješenja ŽIP-a žalitelj u biti upire da je za vrijeme izborne šutnje promatrač Narodne stranke Reformisti ispred biračkog mjesta 049 Gornji Kućan tijekom 30. svibnja 2021. ponovljenog glasovanja povrijedio jamstvo slobode opredjeljenja birača, što je moglo utjecati na rezultate izbora.

U žalbi žalitelj posebno upire da je ŽIP propustio poduzeti radnje nužne radi provjere, te s dužnim marom razmotriti i ocijeniti osnovanost njegova prigovora.

7. Ustavni sud utvrđuje da je ŽIP u povodu žaliteljeva prigovora (između ostalog) pribavio očitovanje predsjednice biračkog odbora na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan, očitovanje GIP-a i obrazložene primjedbe promatrača Hrvatske demokratske zajednice i kandidacijske liste grupe birača koje je nositelj žalitelj, priložene zapisniku o radu biračkog odbora za izbor članova Gradskog vijeća Grada Varaždina na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan od 30. svibnja 2021.

8. Ustavni sud nadalje utvrđuje da je ŽIP u obrazloženju svog rješenja iznio dostatne i pravno relevantne razloge iz kojih je razvidno zašto je ocijenio vjerodostojnim očitovanje predsjednice biračkog odbora i očitovanje GIP-a od 2. lipnja 2021., a ne obrazložene primjedbe gore navedenih promatrača i posljedično utvrdio da 30. svibnja 2021. nije bilo kršenja izbornog prava na biračkom mjestu 049 Gornji Kućan.

9. Ustavni sud utvrđuje da žalitelj navodima žalbe nije doveo u pitanje ocjene i utvrđenja ŽIP-a.

10. Polazeći od navedenoga, kao i činjenice da žalitelj nije dokazao navode žalbe, Ustavni sud ocjenjuje da je žalba neosnovana.

11. Slijedom navedenog, Ustavni sud je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) donio odluku kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Davorin Mlakar, v. r.